

בולי תקופת מנהלת העם

משחקי פורים

מספר קטלוגי: 15

התווית

המדפיס: קרן קיימת לישראל

הסדרה: גולה 1

שנת ההנפקה: 1943

ערך נקוב: 10 מא"י (מיל ארץ ישראלי)

גודל: גובה 37 מ"מ, רוחב 30 מ"מ

צבע: התווית הודפסה בשבעה צבעים: כחול כהה, חום כהה, זית, ירוק, שחור, חום בהיר, כחול בהיר.
רק שלושה מן הצבעים שימשו להכנת בולי מנהלת העם:
כחול כהה, חום כהה, ירוק.

הגיליון

מספר התוויות בגיליון: 40

מבנה הגיליון: 4 שורות של 10 תוויות

הערות: עשרת הבולים השייכים לסדרה "גולה 1" הודפסו יחד באותו גיליון. כל אחד מן הבולים הופיע 4 פעמים בגיליון.

המשך/...

העיצוב

המעצב:

לא ידוע

הכיתוב:

משחקי פורים, לפי מקור עתיק.

התמונה:

שני נגנים ולהטוטן במופע לפורים.
סמלי 12 השבטים בהיקף הבול.

מידע נוסף

כחלק מאווירת השמחה בחג פורים נהגו היהודים להשתעשע במשחקים שונים ובהצגות היתוליות. ידיעות על קיום משחקים שכאלו מופיעות כבר בתלמוד (תלמוד בבלי, מסכת סנהדרין, דף סד, עמוד ב), שם מוזכר משחק בשם "משוורתא דפוריא" (מקפצת פורים). ילדי היהודים נהגו להכין מספר ימים לפני פורים בובה בדמות המן, ולתלות אותה על גג הבית. ביום פורים הדליקו מדורה גדולה, שרפו בה את הבובה, ונהגו לקפוץ מצד לצד מעל להבות המדורה. מנהג זה נמשך לפחות עד המאה ה-10 לספירה.

בתקופת הרנסנס, בהשפעת חגיגות הקרנבל באיטליה, החלו היהודים לחבר לכבוד פורים מחזות היתוליים בהשתתפות ליצנים ומנגנים. החל מן המאה ה-16 ידוע על קיומן של הצגות היתוליות לפורים שעסקו בסיפורי המגילה. הספרדים כינו את ההצגות בשם "קומדיה פאמוזה דה המן אי מרדכי", היהודים בארצות האיסלאם קראו להן "כלאעת פורים" ובקהילות מזרח אירופה הכירו אותן בשם "פורים שפיל". עם השנים גדל מגוון הנושאים שהוצגו במחזות אלו, והן כללו גם קטעים מסיפורי התנ"ך דוגמת מכירת יוסף או דוד וגולית.

המשך...

בעיירות היהודיות שבמזרח אירופה היה זה משלח ידם של בני המשפחות העניות שבעיירה, שהצליחו בדרך זו לקבץ סכום פעוט להקלת מצוקתם הנוראה. להקת השחקנים המקומית הייתה סובבת בערב פורים בין בתי התושבים, ומציגה, תמורת תשלום צנוע, את הצגות פורים.

בסיפור "שחקני פורים" מתאר המחבר יצחק לייבוש פרץ הופעה טיפוסית של חבורת שחקני פורים:

את משחק-הפורים הזה זוכר הוא עוד מביתו, משנות הילדות. בא נכנס בקפיצה קונדס צעיר עם זקן ופיאות מודבקים ועם מגבעת גליצאית בראשו. הוא משחק חוכר, מדבר בלשון-הקודש בלבד ושלא כעניין...

קופץ ונכנס אחד חסיד קטן (כמובן – מחופש) בעל תנועות משונות: טופח על-גבי השולחן, על-פני הקירות, מקפץ כעז, בולע את הפיאות וחוזר ויורקן, תולה בתקרה זוג עיניים זגוגות, ורוקד בהתלהבות גדולה.

וכל שחקני-הפורים שרים במקלה:

היום יום-פורים,
ומחר יִחְלוֹף;
תָּנוּ לִי פְּרוּטָה
וְהַשְׁלִיכוּנִי לְרֶחֱבַי!

בציור "משחק פורים" המחיש הצייר ינקל אדלר בכישרון רב את אוירת הנכאים בה היו שרויים חברי להקת השחקנים העניים. למרות שהמדובר בערב פורים, ובמאורע משמח וחגיגי, מקרינים צבעי התמונה הקודרים, עמידתם העלובה של השחקנים, ומבע פניהם עטויי המסכות, אווירה של אבל ודיכאון. בצד שמאל של התמונה, כמעט ומוסתר על הרקע הכהה, שילב הצייר דמות מסתורית העומדת וידיה על ראשה, כמשקפת את מלא הייאוש שבמצבם של היהודים בעיירות מזרח אירופה.

ב-17 ביוני 1975 הנפיק השירות הבולאי בול שהוקדש ליצירה "משחק פורים".

הדפס הרכב

סוג הדפס הרכב			צבע התווית
חיפה שחור	תל אביב אדום	תל אביב סגול	
✓	✓	✓	חום כהה
✓	✓	✓	ירוק
✓	✗	✓	כחול כהה

הערות:

הטבעת הדפס הרכב על התוויות בחיפה בוצעה ביום 9 במאי 1948.

תמונת הבול

